

PERŽVALGA.

— „Varpas“ Nr. 11 paduoda žinią iš Šiaulių (Kauno g.), jog Vl. Zubovas padavęs valdžiai prašymą, kad daleistų jam įsteigti savo dvaruose savo įstaiga žemesnes pradeda masias mokyklas. Paduodamas prašymą, jis priminęs, kad jis, nereikalaujamas nuo valdžios pagalbos tų mokyklų užlaikymui, turįs tiesą būti jų globėju ir mainyti jų programą, neperžengdamas, suprantama, pamatinių įstatymų. Pasiremdamas ant to, jis prašė, kad būtų leista tose mokyklose išguldinti lietuviškai. — Iš tos žinios galima būtų šio-to ir geresnio lukuriuoti, nes valdžia paveldama įsteigimą tokių mokyklų, atidarytų kelią ir kitiems ta privilegija įsteigimo jų pasinaudoti, o daleidžiant išguldymą lietuviškoje kalboje būtų įstatomi lietuviai mokytojai ir, būtų pagaminami lietuviški mokslo rankvedžiai.

— „U-kas“, Nr. 11 praneša žinią iš Šnapilės, kame sako, jog 13 rugs. pas pirkliį P. I. azaucką buvo krata. Priežastis kratos tai prilipdymai prie jos sakrovos sienos atsiskukimų „Broliai Lietuviai“ ir „Žmogaus tiesos“. Krėsdami terado „Petro Armino raštus“ ir „Kaip apsireiškia gyvastis žmogaus kune“. Knygučių nepaėmė, ir p. L. neareštavo. Sako, jog įskundusi, žemsargio pati, No-reikiene.

— „N. L. C.“, Nr. 103 rašo jog 19 gruodžio, „Birutės d-stė“, laikė savo susirinkimą, ant kurio nutarė smagiaus darbuotis negu ikšiolai. Per pastutinį dešimtmetį, Birutės tik vardas tebuvo girdimas. Ką jos sąnariai supranta po žodžiu „geriau darbuotis“, tai nežinia? Regis, dirva dėl darbavimosi yra dikčiai plati, bet turbut, jos sąnariai yra dvasiškai „apilse“!

— „N. L. C.“ Nr. 102, tu-

las „Bibelės“ mokintinis, lietuvis, praneša jog netoli nuo Tilžės, šiaurės link, 13 gr. pasirodė ant dangaus labai natvna šviesa, susidedanti iš ugninių stulpų, kurie vakaro laike teip baugus ir nepaprasti išrodė, kad minėtas žmogelis ne vien pats baisiai persigando, bet dar ir kitus išgąsdino, praneš lamas minėtoje ceitungoje, jog „nenuoprosnais ženklai ant dangaus rodos!... Tokiais ženklais Ponas Dievas perspėja žmones apie ateisenčias koravones!...“ Ir sakyk tu dabar ką apie užmigimą Prūsų lietuvių!

— Iš Lietuvos (Vilniaus ir Kauno gub.) praneša, jog labai augstyn pakilo linų prekė. Vietoj—ką seniaus mokėdavo 3 rub. už pudą, dabar moka 6 rub. Tokios augstos prekės, dar beveik nebuvo.

— „Wilkes-Barre Daily News“ praneša iš Pitsburgo, jog 10 sausio š. m. vietinėje lietuviškos bažnyčios salėje kilo sumišimas. Mat, kn. Sutkaitis sušaukė parapijos susirinkimą ant kurio pradėjo kalbėti apie kongregacijos reikalus. Kada viens iš kunigo šalininkų atsistojęs pradėjo kalbėti apie zokoninkų naudingumą ir reikalingumą, — kėlė vienas vyras ir prabilo: — „Mes nenorim zokoninkų. Jos yra blogos moteriškos ir budamos tokios negali gero išmokyti mus vaikus“. Jam pritarė kiti. Kuniginiai šoko iš tuosius mušt ir vos po ilgų ermyderių prišininkai miniškų, daugumu, tapo iš salės išstumti laukan. Kunigas Sutkaitis davė žinią policijai, kad ateitų vakare sergėti jo namų, nes, girdi anarkistai spėdžia ant jo gyvasties. Iš tos komedijos, žinoma, ne tik lietuviai, bet ir anglai dailiai pasijuokia. — Dar zokoninkų nėra, o jau kunigelius užpuola anarkistai, — kas gi bus kad jos prasiplatįs?!

† 8–21 lapkričio, 1903 pasimirė kaime Veitelių, (Kauno gub. Illakių parap.) Antanas Veitas. Velionis buvo vopabaigęs tepliorystės mokslinę ir šį-tą žadantis, ateityje dėl tėvynės. Apart to jis buvo geras muzikantas ir, mėgdavo grajit žemaitiškas melodijas ant korneto, pistono ir gitaros. — Išėkis jaunas mylėtojas tėvynės, toj brangios tau Žemaitijos žemelej, prie kurios tu visados troškai ir vos tik ant myrio pribuvai!

— Plymouth, Pa., 4 sausio — pasimirė čion viens iš įžymesnių lietuvių Jonas Žukauckas. Velionis paėjo iš Punsko, Suvalkų gub., ir turėjo 54 metus amžiaus. Amerikoje pragyveno 36 metus, tarpe to Plymouth 18 metų. A. a. Žukauckas atsižymėjo duosnumu pagalbos dėl vargdienu. Palaidotas tapo ant Plymoutho liet. kapinių.

„Vienybės“ skaitytojams.

— Visi „Vienybės“ skaitytojai yra užkviečiami atnaujinti prenumeratą ir sykiu prišiesti užvilktą skolą, idant per raszydami skaitytojus į naujas adresų knygas, sykiu ir juos įrašytumėm, kad gautų visus numerius ir neturėtų pertraukos skaityme.

Isz Lietuvos.

Žemčiai, Kauno gub.

— Šis miestelis ant kranto istorinio upelio Žeimelė. Ant jos kranto 1318 metuose buvo labai didelis mušis Lietuvių su Kryziokais. Didysis Lietuvos Kunigaikštis Gediminas, pasiuntė narsų Dovėtą, rykuną Kartinos, su aštuoniais šimtais rimtos joties į Natangiją. Kada garsus, nuožmus karvedys, Dovėtas kraštus Natangijos baisiai baisesniai teriojo, Gediminas, sukėlęs kariauną, visos ukės, traukė į Žemaičius,

gelbėt juos nuo Kryziokų. Taig čion pas Žeimelę ir susitiko lietuviai su Kryziokais. Vokiečiai atsivedė didelį pulką užverguotų ir apkrištų žemaičių (apie 4000 žmonių). Prizadėjo jiems liuosybę jei gerai grumtis ir pasistatę juos užpakalyje savęs pats Kryziokai susirėmė su lietuviais. Prasidėjo kruvinas mušis. Lietuviais rėdė pats Gediminas su Goštautu. Abi pusės ilgą laiką varžėsi pergale. Ant golo perkrikštų Žemaičių sirdyje atsilėpė tėvynės gailėstis: staigu puolė ant kryziokų. Vokiečiai paskydo, suguro, ir kas kur beimanė, smuko šalin, nes čion muša pasibaigė, o prasidėjo skerstuvės vokiečių. Nė vienas kryziokas nepargižo namo iš to mušio nes jei, kurie kokių pragumu ir išsprudo, tuos piemens, giriose beklaidžiojėčius šunimis piudydami užgalabijo. Lietuviai su Žemaičiais, stodami brolis už broli, gynė visųbrangiausią kalbą, tikyba, žemę, tautą — savo numylėtą tėvynę Lietuvą. Už keturių verstų nuo miestelio ant kaimo lauko to pačio vardo stovi stacija geležinkelio Žemčiai. Prekystės reikalai privertė manę andai atlankyti viršininką Žemčių stacijos. Į pusvalandį suspėjau atlikti visus prekystės reikalus. Iki trukiui, kuriuomi turėjau atgal grįžti, namon liko, apie 5–6 valandas liuso laiko. Sumislyjau apžiūrėt kaimą, jei suspėsiu, tai ir miestelį—Žemčius. Nugurinau į kaimą. Iš tolo diktas kaimas išrodė gana iškilmingai. Triobos paskendusias žaliose viluose, tai mažesnių tai didesnių medžių, tarytum kavojosi viena nuo kitos, muždamos skiniuką. Bet atėjus į kaimą suvis kitaip pasirodė. Triobos vienos iš senumo jau lindo į žemę, kitos, neva naujesnės, teip gi nė šiaip nė teip surestos iš kokių tų viršūnelių: sienos sukrypę, sto-

gai nudriskę — rodos, dievai-
čiu stogų čionai turi but neat-
butinai driskius, o rykunu kai-
mo-vargas, apsivedęs su neva-
lia. Kalti pats ukininkai, jog
neišsikėlė iš kaimo ant viensė-
dzių. Čion pirmą sykį pama-
čiau dar senovišką kluoną su
jauja. Man bevaikščiojant
apie jaują atėjo šeimininkas, o
paskiaus dar apie keturi uki-
ninkai. Jie visi griebėsi len-
kiškai kalbėt, bet teip žaba-
liavo jogei nieko negalėjau
suprasti ką kalba ir paprašiau
kad jie kalbėtų lietuviškai.
Bėsnėkučiuojant nuo šio, nuo
to, aš užklausu, kaip jie mel-
dziasi bažnyčioje. Vienas iš
jų atsakė pasididžiudamas,
jogei tikrai lenkiškai ir papa-
sakojo štai kokį liudną atsiti-
kimą.

Aną metą buvo atkėlę čion
į Žemius jauną kunigą, lietu-
vį, už kamandorių, kuris užsi-
manė įvesti lietuviškus pote-
rius, pamokslus ir giesmes baž-
nyčioje — žodžiu viską lietu-
viškai. Klebonui ir dvarponi-
ams tas nepatiko. Jie pa-
pasakojo mums, kad kaman-
dorius eina prieš Dievą ir prieš
valdžią. Tada mes drauge su
dvarponiais nurašėm skundus
ant kunigo pas vyskupą, pas
isprauninką, pas žandarus tai
tik štai kamandorių ir išgarbi-
no, nežinom net nė kur! —

Taigi mat kaip persimaino
laikas — aš papasakojęs nuo
aprašytos kruvinos mušos ta-
riau — mažu šitam pačiam
daiktė lietuviai, mus proseniai,
braidžiodami iki kelių krau-
juose kryžiuokų ir savo brolių
gynė tą brangią kalbą, o šia-
dien negana ką neginat ją, bet
jau mindžiojat, kaip dar ma-
tom, po kojų. Ir jei Dievas
atsiuntė jums pranašą asaboje
kamandoriaus, tai visa para-
pija, nė kitasik viens Judošius,
pardavėt jį už kelis mastus mo-
zuriško žargonu, kurio nė len-
kai, nė jų pats nesuprantat,
ką pliauškiat kitasik vietoje
maldos: „klieba našiogo pau-

šikniego...” Matot jog persi-
mainė laikai, Judošius parda-
vė Kristų tikrai iš godumo dėl
pinigų ir pajutęs savo nuodė-
mę pasikorė, o jūs savo prana-
šą kunigėlį išdavė dar didžiuo-
jatės; ar jūs tiek daug pelnėt?
Ne tik nepelnėt, bet dar savo
pridėjot ir savę nužeminot: 1)
Daugumas dvarponių nors tur
daug daugiau už jus žemės,
bet užstatytos bankose, o apart
to teipgi tur dar ir privatiškų
skolų kelis-syk daugiau nei
verta ta žemė; prie to jei pri-
keisim iš doriškos pusės tą vi-
sokių šelmystų ir nuodėmių
naštą, kurią pons „dziedzičius“
mindžiodams savo sanžinę ir
dorą velka ant nukarsitų pe-
čių, tai vargu net silpnesnis,
ne tik vidutinis ukininkas iš-
drįstų lįsti į kailį tokio pono.
Tai už jus pilksermėgiai ne
augščiau stovi toki „dziedzi-
čiai“. Ar ne jie turėtų jūs
klaudyti? O jūs šitam dalyke
net ne pačio dvarponio pa-
klauset, tikrai jo tarnų: ryku-
no, kambartarnio, važnyčios,
rakalio, panaktinio nes tie su-
sibičiuliavę su miestelio kugel-
lupoms prikalbino jus pasira-
šyt ant to išmislyto skundo.
2) Klebonas, jūs dvasiškias
tarnas, teipgi dar ne pats pri-
kalbinėjo jus; tai atliko jo
tarnai: panaitė-gaspadinė (slu-
ginė), važnyčia, ištautęs var-
gamistra su zakristijonu ir,
pralakę kadaisiai namus su
turtais, špitolninkai.

Tiktai apmąstykit dabar ko-
kių įvairiu doriškų elgėtų gau-
joms jus užsiundė dvarponiai
ir klebonas, idant išvesti jus
iš kelio, nužemint doriškai
mindžiojant savo prigimtą kal-
bą, ir užsitraukti ant savęs
nuodėmes prieš ketvirtą prisą-
kymą P. Dievo ir prieš du di-
džiausiu: — Kristaus:

„Mylėsi artymą tavo kaip
pats savę“...

— Ką teisybę, tai teisybę! —
atsakė apysenis žmogelis, su
ilgais senoviškai pakirptais
plaukais.

Tiktai dabar bauzdamas at-
gal ant stacijos tuom pat ta-
keliu, kuriuom buvau atguri-
nęs, dasiprotėjau, kas mokina
ir stengiasi, idaut mus žmonės
su išmislytais skundais, net ant
kunigų ir su kitokiais nedorais
reikalais kreiptusi prie žanda-
rų, pristavų ir sprauinkų...
o iki šiol man buvo anė motais.
Liudnas atsitikimas!..

V. Spraulys.

Rudiškiai, Šiaulių pav. Kauno gub.

Aplinkynese parapijose ku-
nigai padalino užpirkimą mi-
šių į 4 skyrius: pigios — 2 rub.,
brangios — 3, brangesnės — 5
ir brangiausios 6 r. Žmonė-
lės pradeda pasijuokti, kad ir
Dievo mylistos yra pardavinė-
jamos virbėms (gatunek), ly-
giai sąkrovose tavorai. Už-
pirkdami mišias sodiečiai ištai-
so puikius baliukus, kuriuos
užbaigia kartais ir nevisai pu-
kiai. Antai praeitą (1902m.).
Trumpaičių sodžiaus ukinin-
kai laikė visą sezoną mišių per
ištisas 2 savaites ir per tą lai-
ką pridirbo įvairių klastų.
Reikia žinoti, kad tos mišios
visuomet esti šanniai „aplais-
tomas“. Taigi minėto sodžiaus
ukininkai bepalaistydami pir-
mas mišias teip įsitraukė, kad
vos ką ne padarė pašynių.
Paskiaus vidurnaktį nuėję
sugriovė puodžiaus degličią.
Po 2-jų mišių išbarstė vieno
kaimyno grudus iš maišių ir
išvartė iš vežimų javus nekul-
tus. Ant 3-čių mišių turėda-
mi pyktį ant vieno kaimyno
prikimšo jo šulinin mėšių ir
visokių biaurybių. — Tulas,
sodžiaus gritelninkas turėjo
savo darželyj labai stebėtinis
formos laukinį akmenį (gra-
nitą), apie kurį kartą Gruzdzų
klebonas pasakojo, jog esęs
aukuras senovės lietuvių ku-
nigo, Kryvių-Kryvaičio. Tai-
gi žmonelės atlaikę 4-tas mi-
šias, ir gaudžiai apsiverkę už
dušeles užbaigė maldynes pa-
vogdami iš darželio tą akmenį

ir iš veždami aną laukan, ka-
me išdarė ant jo šlykčias apei-
gas!..

Kaip jums rodos, skaityto-
jai, argi nedailiai žmonės pa-
minavoja dušeles?!

Šiauliškis.

Kamajai, Zarasų pav. Kauno gub.

Šiuo laiku kamajiškių inte-
ligencija pasidalyjo į dvi par-
tijas: buržuazų ir mažesniųjų
brolių. Paskutiniai yra daug
pagirtinesni ir juos galima va-
dinti tikrais tėvynainiais. Kas
link buržuazų, tai patarlė „so-
tus alkanu nemato“ labai jiems
pritinka. Beskaitydami tokius
raštus, kurie turėję reikalus
gina, k. a. „Tėv. S.“, „Kryžių“
ir knygutes pradėjus nuo po-
piežiaus Enciklikų iki „Istori-
ja apie gražią Magelioną“ vi-
sai iškrypo iš tikrai patriotiš-
kų jieškinių ir kaip toki su-
sibendrinę į tam tikrą „aristo-
kratų“ ratelį, į kurį įėjo net ir
apylinkės kunigai ne tik ką
vargučių atbudimui neprijau-
čia, bet dar tiesiok kenkia.
Suėjimuose, vietoj rimtų pa-
šnekėsių, apie tėvynės reikalus
susėda apie žalią staluką (ka-
zyrų).

Negeistinai bloga pradžia!

Ex populi.

Laiszkai isz Argentinos. *)

Rašo A. J. Vištalinis.

*) Čion pradėdame talpinti laiškus
A. J. Vištalinis, mūsų nelaimingojo
vientaučio, įvairiais laikais rašytus.
Tie laišškai yra labai svarbus iš dvie-
jų pusių: kaip medega biographijai
vieno iš žymiausių sądarbininkų
„Aušros“ ir kaip išaiškinimas tuo-
laikinio stovio lietuviško judėjimo,
kuriame A. J. V. omė dalyvumą ne
ant paskutinės vietos. Jo laiškuose
yra labai daug akvyvų ir mitrių mis-
lių bei užnamų, o meilė tėvynės
kaipo kokia žvakė žiba parėjos visuo-
se raštuose. Rasi iš burnos to ide-
ališko tėvynės mytojo išeinanti zo-
dziai įkris ne vienam ir mus broliui
lietuviui į širdį ir pajudins nerangius
ant darbavimosi... Pr. Red.

Širdingasis broliuži Paukštu.

ži su visais draugais! □

Jūsų mieląją gromatėlę, rašytą 27-ta rugs. su 10 pesų auksu ir 5 pesais popieriniais apturėjau 23 spal. po išsiuntimo — o knygeles ant rytojaus, t. y., 24 sp. — Už viską širdingiausiai dėkavoju visiems!

Šiandien jau 11-ta diena, o aš tik dabar pradėjau pašyt atsaką su padėka; priežastis to pratęsimo laiko yra ta, kad nejokis garlaivis iš čia nežadėjo plaukti į New Yorką, antra norėjau žinot ar galėsiu, ir kada, nutraukti duot savo paveikslą, arba photographiją, idant pranešt Jums apie tai.

Pirmučiausiai turiu pranešt Jums, kad nieks nuo manęs nereikalauja pasirašymo už apturėtus pinigus nė už raštus apsergėtus, ir nežinau kas už mane pasirašo, arba kvitavoja: neprileidžia prie manęs nė gyvos dušios, nė iš pamilijos, kuri negalėjo da išnykt per 14 metų; nė gromatnešio, nė išdalytojo gazetų: bijo bepročiai, kad nepamokyčia ko, nors aš niekam nieko nesakiau, kaip tik kad niekam nevierytų ir kad saugotųsi iš visų pusių, kaip imanydami, nes svietas dabartinių gadynių visų piktųjų dvasių aprietas, ir kas tiktai gyvas suka, velia ir meluoja — ir viens kitą apgaudinėja... Gerai ir teisingai sako grasas Tolstojus ir kiti tieskalbiai, kad mokslas Kristaus teip perdirbtas, kad jis pavirto į mokslą žmogžudžių ir dievedžių-pharizėjų, tarnų kunigaikščių tamsybės: Kaifašo ir Satanašo...

Popieriniai Argentinos pinigai neturi nė pusės savo vertybės: viens *pezo* auksu vertas du pezus ir 27 centavus popieriniais pinigais, o viens *pezo* popierinis vertas tik 44 c. auksu, pagal valdžios padavimą. Redas nenori kad auksas nupultų, o popieros pakiltų prekioje (priekije?), bo iš to nupuolimo popierų turi naudą. Svaras sterlinų ang-

lišių, 4 centavus auksu daugiau vertas negu 5 pezus argentinisku auksu, — o popieriniais pinigais 11 pesų ir 36 cv. už vieną argentiniską 5 pesų auksu, o už vieną svarą sterlinų anglišką auksu 11 pesų ir 45 cv. popieriniais pinigais. Todėl-gi 5 p. argentiniski popieriniai, verti tiktai 2 p. ir 20 cv. auksu, bo popierinis 1 p. vertas tik 44 cv. auksu. Bet iš mainydamas čia vieną 5-dolerinę amerikonišką negaunu daugiau kaip 11 pesų popierinių argentiniskų; tokiu budu gaišta 45 cv., nes visi nori pasipelnyt, už iškeitimą.

Negerai supratot kursą (bėgi) pinigų! Jeigu tą rodo 35 centus vieno peso vertę — tai neabejojū kad nesidabrinį ale popierinį. Jeigu teip būtų, tai Amerikoje, Šiaurinėje, 1 pesas popierinis pigesnis būtų 9 cv. auksu negu čia; nesa čia skaito 44 cv. auksu už vieną popierinį. Todėl gi — jeigu ten galėtumėt pirkt 1 p. popierinį už 40—42, o net ir už 44 centus auksu, tai aš vely čia popierinius pagamint man. Bet popierinių yra daug ne tikrų; reikia but atsargiam perkant juos. Reikia žinot, kad čia suvienytų valstijų respublikos Argentinos yra 14-ka, o visos turi savo popierinius pinigus, kurie turi but paantviečyti su zenklu vyriausios valdžios ant visų 14-kos respublikų arba provincijų, kuri vadinasi „Gobierno Nacional“, ir kuri valdo rusiškai „Byt posemu“.

Da kartą dėkavoju už pašalpą, — kuri padrasina mane į kovą su gyvasčiu... ir su neteisybėmis prakeiktųjų dvasių!...

Kas lytisi patrašvysto arba photographijos, tai negaliu pasakyt ar galėsiu, — ir kada čia budamas nusitraukti. Jau trečias mėnuo kaip manę vylioja su tuomi dalyku. Pirm dviejų mėnesių prašiau vieną

čeką, Francisek Stach, D-raq, — sakėsi esąs statistiku šios gydinyčios marinyčioje, — ir tas buvo pažadėjęs man parupint photographistą už poros dienų, bet suviliojęs per du mėnesiu akių neparodė. Pirm 4 dienų vėl apsilankė ir sakėsi buvęs ant kolonijų Loku, bet žadėjo ateit 1 d. lapk., ir vėl suviliojo, nes štai ir 3 diena, o jis akių neparodo.

Prašiau akamano (Kepetes'o) de Luca, ir tas žadėjo pakviesti vietinės gydinyčios photographą; sakė jog 6 photographijos kaštuosenčios 5 pesus, bet lygiol dar neišpildė savo pažado. Todėl nežinau kada, ir ar galėsiu čia duot nutraukt tą paveikslą, nesa nė čekas D-rs Stach neateina nė de Luca italas, ar argentinas nepildo savo žodžių, bo čion teisybės nėra kaip ir visose peklose ar pragaruose. Jau man ir kantrybės nepritenka laukiant pabaigos to škandalų škandalo: 14 metų pasiutimo prakeiktų dvasių, — pusgalvių, tarnų kunigaikščio tamsybės — ir dar jiems negana!...

(Toliaus bus).

Buenos Aires, 3 lapk. 1903 m.

Politiszkos žinios.

Suvienytos Valstijos.

Dalykų stovis, atsinešimuose tarpe Kolumbijos ir Suvienytų Valstijų, — nepersimainė. Abi pusės gązdina savo mierių neapleisiančios ir akyliai tēmija į viena kitos pasielgimus. Kadangi Kolumbijos pasiuntinys, generolas Reyes dar tebėra Washingtone ir dar negauna tiesioginio atsakymo nuo Suvienytų Valstijų valdžios, tai ir Kolumbija nežino ar ištikrųjų prisieis stoti į karę, ar ne; vienog, dėl viso ko rengia kariauną, ir tuos laivus ką pirmiau išsiuntė į Panamos rubežių liepia pilniai stovėt ant savo vietos. Suvienytos Valstijos, vienog neužsitiki, kad Kolumbija už

siganėdįs tiktai gązdinimu karies ir, siunčia kassyk daugiau kariaunos į susmaugą. Teip nesenei Kreiseris Dixie atvežė į Kolioniją 600 marininkų iš Philadelphijos, padauginamas abelną Suv. Valstijų kareivijos skaitlių Panamoje į 1200, kurie sargiai daboja ant Kolumbijos judėjimo ir pasirengę apginti Panamą, kaip tik matys reikalą.

Prieštaravimai demokratų priešais įgavimą tiesos kasti Panamoje perkasa, keliu įvykusios tą revoliucijos, burbut, nueis ant vėjo, kadangi nežinia dėl kurių priežasčių didžiama iš jų umai pradėjo pritari už jo kasimą, o ne prieš, kaip kad pirmiaus pasirodė. Bene bus čion prisitaikymas prie žemesniosios liaudės balsu, kuri akla republikonams, su jų galva prezidentu Rooseveltu — tikėjusi, kad ir ne vienbalsiai, bet didžiama pritaria paskutinių laikų valdžios politikai. Demokratai nori įsigerinti žmonėms, tikėdamiesi tuomi daug prigelbėję savo partijai, ateinančių metų rinkimuose. Jie sako, kad kasimas perkaso esąs nepolitiškas, tiktai pirklystės reikalų dalykas, dėlto-gi jie ir nebenorį juom daugiau užsiimti.

Maskolija.

Matyt kad Maskolija ar šip ar teip vienog ant savo milžiniškų spēkų nelabai pilnai užsitiki ir abejoja begu gali laimėti karę su Japonija, kad ant šios paduoto paskutiniaisiais laikais reikalavimo dar vis nesusirengia su atsakymu. Ji vis tebemislyja galėsianti Japoniją suviliooti, kaip iki šiol darė, dėl išlošimo laiko. Nežiurint į vaikščiojančias paskalas politiškuose rateliuose apie norus valdžios su Japonija taikintiesi geruoju, kas kart spartesni prisirengimai prie karės ir gabenimai kariaunos į Rytus aiškiai parodo Maskolijos mierius; kad apie jokius

darymus sądaros negali būti ir šnektos. — Neseniai maskolijų išsiųsti šnipai, paskui japonus nuvažiavusius atsiimti savo nupirktus Italijoje laivus, buvo bandę tuosius dar neišplaukusius uždegti, bet tam nenusidavus bandė užpulti išvažiavus ant jūrų, bet ir tas nenusidavė. Toks Maskolijos būdas vedimas karės parodo, kad jos politika tinka tikrai piratams (jurių plėšikams), o ne galingai šdei, kuri rodo neprivalytų užpuolinti pasauliai, ir bijoti drąsei apreikšti karės Japonijai diplomatijos keliu.

Japonija.

Abelnai tarpe gyventojų duruoja toks persitikrinimas, jog Maskolija Japonijos reikalavimams jau esanti viską padariusi užgana ir jau daugiau nieko nebegalinti ar nebenorinti daryti; tuometarpu to dar visai dėl Japonijos neuztenka ir jie nemislyja kad susidurimas tarp tų dviejų viešpatysčių galėtų užsibaigti kokiū kitu keliu, išvengiant karės. Valdžia-gi iš dalies raginama per visumenę, iš dalies matydama kad ant visų jos reikalavimų Maskolija neatsako kaip reikiant — skubinais rengiasi į karę. Visiems viešpatystės bankieriams uždraudė eikvoti savo sątaupas ir skolinti kam kitam, kadangi karės laike pinigai bus reikalingi pačiai Japonijai. Teipogi skubinais paliepė gyvenantiems užrubežj apicierams grįžti į namus ir apimti prie kariaunos vedimų savo vietas.

Visi Japonijos pavaldiniai gyvenantieji Suvienytose Valstijose ir kitur — buriais traukia namon, ketindami stoiti į karę.

Italija.

Itališki laikraščiai praneša, kad popiežius butinai nusprendęs nepriimti į Vatikaną prancūzų prezidentą Loubet. Jei

tas teisybė, tai nežinia ką popiežius iš to išlaimės, kadangi esant dabar jau aštriems sątikiams politikos Vatikano su Prancūzija, galima tikėtis, kad po to pasielgimo jie ne tik nepasigeris, bet dar pasiblogis. — Šiose dienose popiežius pripažino tiesą senam prancūzų reikalavimui pripažinti Orleano Mergelę už šventą, kuri kitados iš rankų tos pačios Romos kurijos ir pražuvo. Popiežius ją pripažino už palaimintą, kadangi už šventą pripažinti dar esą per anksti, nes ji ne dariusi, po myriui, stebuklų.

Macedonija.

Iš Salonikų praneša, jog ant pavasario macedoniečiai vėl ketina sukilti, nes jie pertraukę revoliuciją tikrai iš priežasties užstojusių žiemos spiegy.

Dalis darbu.

Pittsburg, Pa. Carnegie geležinkelio dirbtuvėse numazino darbininkams algą ant 10%. Jie ketina straikuoti.

Edgar Thompson plieno dirbtuvėse umai pareikalavo 50,000 darbininkų. Pasidauginus išnaudojimui anglies, dirbtuvėse, kasyklių kompanijos pradeda daigint skaitlių angliakasių. Iš viso, menama, jog 100,000 žmonių gaus užsiėmimą.

McKeesport, Pa. The National Rolling Mills dirbtuvės pareikalavo 8,000 darbininkų. Sugrįžo visi tie patys, ką pirmiau buvo atleisti.

New York. Budavotojų unija padarė su darbdaviais sątaiką ant pusės metų. Per tą laiką darbininkai gaus padidintą mokesį, o paskiaus turėssudavadyti nesutikimus taikos teismas. — 50,000 žmonių pagrįžo prie darbo.

Sharon, Pa. Vietinės plieno dirbtuvės numazino algas nuo 10-20%. Darbininkai tuom neužiganėdino ir, mena-

ma, jog čion turės užgimti trumpamo laike straikas.

Philadelphia, Pa. Vietinės medvilnės dirbtuvės atleido nuo darbo 5,000 darbininkų.

Wilkes Barre, Pa. Vėl prasidėjo anglių kasyklių darbai ir su ta pačia spēka išdirbystė varoma tolyn.

Suvienytos Valstijos

višpataujant republikonams ir demokratams metuose viešpaties 1903.

Sulaukus Kalėdų Amerikos milijonieriai aprokavę visų metų įėjimus, rado, jog jiems gyventojai padovanojo puikią dovaną, susidedančią iš \$5,000,000,000,000. Tas viskas yra grynu pelnu plieninio, gazinio, anglinio, mėsinio ir geležinkelinių trustų. Dabar pažiūrėkime kuom milijonieriai apdovanojo darbininkus, su kalėdų dovana. Per apskritą metą 1,000,000 išmetė iš dirbtuvių ir numazino mokesčius nuo 10 iki 40% 500,000 darbininkų.

Per praeitą metą, geležinkelinių akcijonieriai gavo \$630,000,000 gryno pelno. Tai yra statistika aukso, o kraujo: užmušė 164 keleivius, sužeidė 4,424; užmušė 895 darbininkus geležinkelinių ir sužeidė 5,440. Jeigu palyginsime ką pelnė karaliai geležinkelinių ir darbininkai, tai rasime labai didelį skyrių!...

Bėgyje penkerių pastarųjų metų pražuvo ant geležinkelinių vien tik Šiaurinėje Amerikoje 38,800 žmonių, o sužeistais tapo 253,823. Jeigu suskaityt visus užmuštus ir sužeistus kasyklėse, dirbtuvėse, laike straičių ir tt., tai pamatytum kokia milžiniška minia žmonių pražuvo, daugiausia darbininkų, kovoje kapitalistų pramonės. Palaiminta sistema kapitalizmo!... Dykunams atneša turtais, darbininkams bėdą, nevalę ir myrį!...

Pietinėje Amerikoje pikčiaus yra išnaudojami ir ap-

leisti vaikai negu Maskolijoje. Šimtai tukstančių ne moka rašyti ne skaityti, kadangi vietoj vaikščioti mokyklon, priversti eit į dirbtuves. Tokių vaikų yra Kentuckey 21,247, Arkansasuose 26,072, Virginijoje 34,612, Texuose 35,491, Tennesse 36,375, Mississippi 44,334, North Carolina 51,190, South Carolina 51,536, Louisianoje 55,691, Georgijoje 63,329, Alabamaj 66,072. Iš viso 485,949. — Štai, mielas skaitytojau, kaip persistato, ta iškeliamą į padanges, amerikoniška apšvais-ta ir civilizacija!

Komitetas republikonų partijos sutvėrė tam tikrą komisiją, dėl ištyrimo socialistiško judėjimo Suv. Valstijose, kaip giliai įleistos jo šaknys. Mieristo yra prirengimas „radikaliskų“ būdų sutrėmimui socializmo šioj šalyj.

Zinomas pus-velnis ir pus-angelas Carnegie, ant susirinkimo „Armstrong Association“ New York'e laikė kalbą apie juodusius (negrus), kurioje išgyrė juodusius, bet ne kaip žmones lygius su baltaisiais, tikrai kaip pigią pajiegą dėl išnaudojimo kapitalistų. — „Laininga mūsų žemė, — kalba tas kraugerys — kad turi 9 milijonus juodųjų, tvirtų fiziškai ir su teip mažais reikalais gyvenimo. Ką duotų už tuos 9,000,000 juodų galinčių, a. p. Anglija?“ — Žmonės liedami kraują kariavo už panaikinimą juodųjų nevalės, tuometarpu toki siurbikai, kaip Carnegie be baimės svarsto apie juodusius, kaip apie senovės nevalninkus. Bet, — juk tas jau senai zinoma, — Suv. Valstijose kaip juodieji teip ir baltieji yra ukėsais tikrai ant popieros. Ir tas tai vadinasi republiką ir demokratija!!

Didelis straikas angliakasių Cripple Creek ir Telluride, Colo. regis jau baigiasi su pralaimėjimu straičkerių. Po globa valdžios, kariumenės ir kazokiškai-republikoniško tero-

rizmo, pasisekė kompanijoms užpildyti skebais straikierius. Kapitalistų teroras ir šiūom sykiu apgalėjo ir apgalės tolesnei, iki darbininkai ne pradės straikuoti prie balsavimo urnos.

Pagal suskaitų cenzo darbininkų, liaudė šaip paskirstoma:

[vairios profesijos	1,264,737
Prie pirkl. pertraukų	4,778,233
Naminės tarnystos ir ypatiškos	5,691,746
Amatninkų ir pramonininkų	7,122,988
Laukininkų ir žemlininkų	10,438,919
Tokiu budu mes turim:	
Milijonierių	3,340
Darbininkų neišdarančių	22,000,000
Pilnų išdarytojų	7,000,000

Ant 80,000,000 galvų Suv. Valstijose turime vos 3,340 milijonierių, kurie turi po savo valdzia visas turtybes šalies. Nuo jų priguli gyvastys milijonų žmonių: stoka darbo, mažos algos, prašalinimai nuo darbo augusių, o įstatymai į jų vietas vaikų, numazinimai mokesčių, šaudymai į straikierius, ligos, šalčiai, badas, tamsybė, girtuoklystė, žudystės, prostitucija ir tt. ir tt. Nuo tų 3,340 siurbelių priguli visa politiška esybė Suv. Valstijų, jų kišeniuose sėdi republika ir demokratija, o milijonai darbininkų gyventojų gyvena tokioje pat ekonomiškoje nevalioje, kaip kad po valdzia carizmo.

A.

Isz Amerikos.

Pasiekė amerikoniško „Quick“.

Europiečiai sako: „Jeigu nori Amerikoje gyvent, tai turi pirmiaus išsimokinti aplenkti velnią“. Ir tas šventa teisybė! Neprašina dšenos, kitos, kaip štai ir praneša laikraščiai tai iš šen, tai iš ten baisesis katastrofas, kurios, kaip paprastai, neapsieina nenunešę de-

šimtis ir šimtus gyvasčių. Tokios nelaimės beveik visuomet paeina iš pasiutusio amerikoniško „quick!“ Toksai quick, žinoma, nebaisus yra milijonieriams; jis jiems dar naudą atneša, milijonus supila, padaro ant šios „ašarų pakalnės“ rojų. Jis vienatiniai yra baisesis vargdieniams.—1903 metas užsibaigė, Amerikoje, su viena iš baisesių, kada buvusių nelaimių. Užsidegus teatrui Iroquois, Chicagoje, 569 ypatos rado myrį ir arti 1000 sužeidimus. Priežastis ugnies atrasta amerikoniškas neatsargumas ir pašėlęs vijimas „biznio“. Areštavojo 12 ypatų, kaltinamų priežastyje gaisro ir pastatė kiekvieną po \$5,000 kaucijos. Rasi vienas—kitas ir taps nubausti, bet kas sugrąžis tokią pragaištį? Kas sugrąžis tėvams vaikus, vaikams motinas, brolius, seseris?! Tūmtarpu, kaip čion einasi tardymai ir klegėsiai visuomenės, kitoje vietoje vėl rengiasi, kur nors panaši arba ir dar baisesnė katastrofa!—Milijonieriai ir čion nenukentė: jug turčiai, paprastai, sėdi žemai, sėdynėse, ir jie paspėjo išsigelbėti nuo ugnies, tuomtarpu varguoliai sulipę ant ketvirtų galerijų—vienai pragaišo liepsnose, kiti tapo sumindzioti.

Užtrauks kartį ateiviams.

Eina gandas, jog komitetas senato butinai nori įvesti projektą uždrausti įėjimą į Suv. Valstijas visiems tiems, kurie turėdami daugiau 15 metų nemoka skaityt ir rašyt angliškai, arba nors savo prigimtoje kalboje. Teipgi visi nesveiki fiziškai bus grąžinami atgal.

Iškilo ugnė kalnis: Owingsville, Ky. 9 sausio, kalnyuose Sugar Loaf Mountain netikėtai pradėjo išsiveržti vulkaniška ugnis. Gyventojai labai persigando ir artymesniejie bijodami katastrofos, skubinas pasitraukti šalin.

Amerikoniškas carizmas.

San Miguel, Co., iš pavelijimo gubernatoriaus Peabody, tapo įvesta cenzura telefonų ir telegraphų. Apart to tapo sugauti 25 vadai straiko ir išsiųsti „administratyvišku keliu“ iš tų apylinkių. Tokiais tai keliais kapitalistai nori įvesti tvarką ir ramybę, į apimtas straikais aprubes!

Apmainė sutoną ant žiursto.

New Britain, Conn., katalikų kunigas P. O'Reilly labai įsimylėjęs į tulą mergaitę išsižadėjo kunigystės ir podraug dangaus karalystės, idant galėtų apsivesti. Jo sąbroliai—kunigai ir parapijonai—labai iš to pasipiktino.

Nekaltas

„avinėlis“.

Duryea, Pa., sulyg pranešimo „Robotnik'o“ Nr. 2 buvo šieks pasibiaurėtinai atsitikimas. Klebonas, parap. Plains, Broška užsipuolė ant jaunos, nesenei pribuvusios iš užmario moteriškės. Ant laimės greit užėjo jos vyras ir norėjo kunigą nušauti, bet tas atsiprašė žadėdamas duoti \$1,000. Apylinkiniai žmonės negali atsivyt, kad toks „dievobaimingas“ tėvelis galėjo turėti tokius „bedieviškus“ norus...

Nupirks opiniją.

Garsus piniguočius D.J. Sully, vadinamas „karalium medvilnės“ paskyrė \$250,000 ant atspaudinimo apgarsinimų ir cirkuliarų, kuriais stengsis prikaltinti visuomenę ant sutikimo mokėti didesnę prekę už medvilnę, tą didžiausį išdarbį Suv. Valstijose.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje San Francisco, California.

Kur medžiai amžinai žaliuoja,
Ziemos šarmai nekliudo jų, —
Ir tų yr brolių lietuvių,
Kurie prie tėviškės dusuoja!

Retas iš skaitytojų mislyja, kad kitame krašte Amerikos

yra teipgi lietuvių ir lietuvių gerai apsisvietusių. Atkeliavęs į San Francisco visai netikėtai radau kuopelę vienuolių, kuri, tiesa ne labai didelė bet šį tą žadanti ateitėje.

30 lapkr. p. m. (1903) susitvėrė čion draugystė „Lietuvos Sunų“, kuri nutarė susivienyti su Susiv. Liet. Am. Buvo užmanę sutverti ir Tėv. Myl. D. kuopą, bet atidėjo ant ateinančios sąeigos 19 vasario busenčios, po Nr. 702 Howard str., pas p. J. Duiką.

Lietuviai čion gyvena sutikmėj, — nesivaidija. Darbams einant neblogai tūli ir gerai uždirba. Vienas lietuvis statyto nuo-avį namą; tik nelaimė vaikiniui, kad dar neapsivedęs, nes lietuvių čion beveik nėra. Atvaziavę tuojaus galėtų ištekėti. Darbai daugiausia prie rubsiuvių. Yra pora ir lietuvių-biznierių. — salimninkų. W. V. Ladas.

Waterbury, Conn. Gruod.

27 d. buvo čion iškilmingas lietuviškas koncertas, kurį rengė 11 k. Sas. L. A. Koncerte emė dalyvumą šie: New York'o dainininkų choras, D. Šliupas, p. Keistutis Šliupas, p. Aldona Šliupinė iš Philadelphia, Pa., V. Steckus iš Torrington, Conn. ir vietiniai: p. O. Avičiūtė, p. V. Bagdanavičius, Sim. Dankanto D. teatrališka ir tulos lietuviškos. Koncertas susidėjo iš daug akyvų dalių, kaip vai:

1. Maršas per Liet. Sunų Draug. beną.
2. Prakalbos Dr. J. Šliupo.
3. Tautiška daina „Tevynė mano Lietuva“ New York'o giedorių.
4. Teatras „Dėdė atvaziavo“ — lošė vietinė dštė.
5. Aldona Šliupinė ant fortepijano „At Evening“ — Paderovskio, „Grand polka de Concert“ — Mills, „Grand Valse“ — Schuthoff'o.
6. Keistutis Šliupas teipgi ant fortepijano „The spring“

„Ment“ — C. H. Veon, „Menuto“ — Schubert, „Mazurka“ — Borovskio, „Varpelis“ — „Bum-čik-čik“ — „Nemuno Vilnis“ — Dr. Kudirkos, „Mazurka“ — Godardo.

7. Juokingas pakalbėjimas — Lietuvos sunelio.

8. Deklamacija M. Krikščiūniūtės.

9. „Air Varie“ — Prendville (ant klarneto).

10. Daina vietinių lietuvių „Lietuva brangi“ ir „Och milimiausia tu mano Lietuva“.

11. „Solo“ (ant smuiko) „Bercenss“ — Joulyn, „Aperatic Echoes“, — grajijo Ona Aviečūtė.

12. Daina New York'o giedorių.

13. Prakaiba Dr. Šliupo.

14. Maršas ir užbaiga Liet. Sunų Dr. Beno.

Visi augščiau paminėti perstatymai nusisekė labai gerai, kadaigi veikėjai iš širdies rūpinosi vieni kitiems rodydami savo gabumus patikti publiškai. Koncertas prasidėjo nuo 2 tros po pietų ir traukės iki vėlai vakaro. Žmonių susirinko arti tukstančio, ir visi buvo užganėdinti iš pirmą syk parengto taip didelio koncerto. Dangelis pribuvo ant koncerto ir šaplinkinių miestelių, ir visi grįžo namo su liksmoms širdims, nes pamatė kad lietuviai, jų broliai, pataikė parengti tautiečiam meilų pasilinksminimą. Galiausiai Dr. Šliupui paraginus paaukauti po keletą centų tautiškiems reikalams jaunos lietuvaitės paėmę kepures perbėgo ir surinko \$7,52 kuriuos tuojaus priėmėsi į vietą.

Vardan vietinės kuopos nuo širdžiai dėkavojam Dr. Šliupui, Keistučiui ir Aldonai Šliupams, dainininkams New York'o ir visiems veikėjams ir svečiams už skaitlingą atsilankymą, kokio dar Waterbury's nėra turėjęs. Koncertą užmanė p. J. Tareila, vietinės kuopos prezidentas; daugiau-

siai dėjo rūpesčio surengime op. J. Avieta, J. Lakevyčia, And. Kapočius ir kiti gero veļyjanti tautiečiai, už ką vardan kuopos dar sykį ačiū!

Sekr. A. J. Povilaika.

New Britain, Conn. Paskutiniaisiais metais mūsų miestelio lietuvių nuomonė žymiai persimainė į geresnę pusę, — išnyko tie įvairi vieni kito pravardžiavimai bedieviais ir dievuočiais ir tt., ir pradėjo lietuviai jau šiuur-tur pasirodyti su tautišku krutėjimu ir aukomis. Bet vis-gi dar nėra pilno praakinimo savo proto. Pavyzdžiui privesiu šį truputį. Nesenei vietinis „Lietuvių Ukėsų Kliubas“ buvo nutaręs kad visi sąnariai turi prigulėti prie S.S.I.V. L. A., bet atsiradus didesniai skaitliui nesuprantančių Susivienijimo gerų mierių ir naudos prigulėjimo prie jo, užmanymas neįvyko. Teipogi nesenei susitvėrė 1-stė „Žirga-Vaikio“, grynai tautiška ir su mieriu prigulėti prie S.L.A., bet ir čion atsirado sakančių, kad S. jiems esąs nereikalingas, ir nenori rašyties prie d-stės. Gaila mus neišmanėlių vientaučių, bet, suprantama, negalima jų už tą niekinti, tik reikia stengtis išaiškinti jų klaidžius manymus ir nurodyti kas yra naudingų dėl jų pačių ir dėl mūsų mielos tėvynės. Broliai, lietuviai! Atgręžkit bent sykį savo akis į teisingą pusę ir pažinkit savę kas esate ir ką privalote daryt! Gana priešganiavimų ir skirstymų nuo mūsų tėvynės reikalų! Užteks jau to, kad mus neprieteliai stengiasi išklaidyt! Kam dar mes savę žudom? *Šapelis.*

Baltimore, Md. Čion susitvėrė lietuvių giedorių d-stė iš vaikinių ir mergaičių, čionai užaugusių. Prisdėjo keletas ir iš Lietuvos atkeliavusių. Linkima jiems geriausios kloties!

26 gruodžio p. m. tapo parengtas vakaras dėl parodymų gamtiškų paveikslų, su paželba elektriškos mašinos. Ant vakaro tapo užkvieisti ir nauji lainininkai, kurie dailiai palainavo dėl susirinkusių lietuvių šias daineles: „Kur ban-žojoja Nemunėlis“, „Sveiki broliai dainininkai“ ir kt. P. tam ž. Marė Bindokiutė padekliamavojo eiles apie linksmybes Kalėdų, kas visiems labai patiko.

Garbė jums vientaučiai už jūsų gerus norus ir gerą pradžią! Rupinkitės nestovėti ant vietos, bet kaskartas žengiant pirmyn pakelti savo vardą ir atnešti naudą mūsų nuvargintai tėvynei.

Senas liutas.

Scranton, Pa. Užstojus bedarbei kasyklėse žmonės praleidžia laiką ant girtavimų ir peštynių. Pasakyk jiems apie aukas ir skaitymą laikraščių, tai išgirsi ko negirdėjęs. Jie sako: „Šliuptarniai tegul skaito laikraščius, nes jie netiki nė į Dievą nė į kunigus“... Netiesa, broliai, ką jus šneka-te. Šliuptarniai tiki į Dievą, tiktai į Dievą teisingą, o ne į tą, kurs, anot kunigų pasakos, tik bagočius ir karalius myli, o vargdienių nekenčia. Jus patį suprastumėtė, jeigu pamislytumėtė sveikai, kad tokio nedoro Dievo negali but. Dievas nereikalauja but kraugozum budeliu, kadangi jis budamas galingu nereikalauja keištaut ant silpnų žmonių. Broliai! Plėškite nuo akių tinklą, kurį jums jūsų neprieteliai užtiesė. *J. K.*

Elizabeth, N.J. 29 gruod. p. m. vietiniai lietuviai parengė teatrą, ant kurio tapo perstatyta drama „Ponas ir Muzikai“, A. Gužučio.

Roles lošė: Baltruvienės — O. Daukšienė, Liudytės — J. Bujauckiutė, Onytės — J. Marzeikiutė, Klebono — P. Mas-

tauckas, Magerskio — J. Matulevičius, Araburdos — A. Janulevičius, Bajonio — A. Pranckietis, Stonio — V. Mocijunas, Dudulio — J. Vincelis, Jono — P. Rudzevičia, Leizerio — Svetulevičius, Berelio — A. Grazulevičius, Tomkos — A. Šidlauskas.

Teatras nusidavė labai gra-ziai. Žmonių prisirinko labai daug; tarp jų buvo ir trys kunigai. Jų pasielgimas papeiktinas, nes laike perstatymo užsirikę cigarus, ką pamatę žmonės jų vadovus darant ir visi užnyko rukyt. Ar teip dailiai išrodo te sprėdzia patį skaitytojai!

Pusę pelno nuo teatro pasiglemžė kunigai, nes pabėgus Griniū su jo „Genovaite“ liko \$40,00 skolos už svetainę ir alų, tai-gi pagal jų nuomonės mes turę padėt išmokėt jų pra-gaištę! Labai navatna, bet ką tu žmogus padarysi: skriaudžia mus kas tik gali!

Buvęs ant perstatymo.

Springfield, Ill. Darbai čionysčių kastynių eina gerai, bet uždarbiai nevienoditę daugiau uždirdbā, kur duoda daugiau karų. Pribuvusiems gi sunku gaut darbas.

17 gruodžio čion tapo tulas lietuvis ant geležinkelio traukiu sužeistas. Nors pirmiau neprisipažino esąs lietuviu, bet įpuolęs į nelaimę vienok šaukės prie lietuvių. Gaila žiurēt į tokius neišmanėlius, kurie išsizada savo vardo ir lipdosi prie svetimtaučių.

Atsiranda jau daugelis skaitančių knygas ir laikraščius ir yra viltis kad vietiniai lietu- greit pakils augštyn. Keletas išsirašo visus lietuviškus laikraščius išeinančius Amerikoje ir Prusuose. — Susitvėrė S.L. A. kuopa ir Liet. S. d.

20 gruodžio susirinkę lietuviai ant krikštynų pas J. Kasulį ant užmanymo V. Černiausko suaukavo \$5,25, kuriuos šėip paskiriame: \$4,00

kankintiniams, \$1,00 delegatui ir 25 c. Vištaliui.

Tikimės kad ir toliaus mūsų lietuviai neliks kurti tautiškiems reikalams. *Vincuks.*

New Britain, Conn. Labai linksma, kad ir mus lietuviai prijaudžia mūsų tautiškiems reikalams, ir kassyk dažniau pradeda aukauti. — 20 gruodžio susirinkę keletas pas Kazį Danisevičių sumetė \$1,25, kuriuos paskiriam: 50 c. kankiniams, 50 c. mokiniams ir 25 c. Vištaliui.

Laisvamaniš.

Mt. Carmel, Pa. Vietiniai lietuviai galėtų, su laiku išsistobulinti labai gerai ir išauklėti savo protą, bet ant nelaimės neturi tam tikros susirinkti vietos, kur galima būtų apkalbėti tautiški reikalai. (Nereikia budavot tam tikrų pascocių vien tik dėl apsvarstymo tėvyniškių reikalų; tas galima padaryt ir sucinant pas viens kitą, susiedijose. Red.).

25 gruodžio susirinko geros valios tautiečiai tulame viešnamyj ir užmanius Jonui Baniui suaukavo tautiškiems reikalams \$2,20 kuriuos paskiriam kankiniams.

Vardan tėvynės ištariu visiems aukavusiems širdingą ačiū. *J. Bonis.*

Mahanoy Plane, Pa. Čion susitvėrė tautiška pagelbinė d-stė, po vardu D. L. K. Gedimino. Nutarta tapė kiekvienam sąnariui užsimokėti po 2c. kas mėnuo tautos reikal. D-stė prigulės prie S. L. A., nuo kurio ims ir čarterj. Ši d-stė visai bus liuosa ir jokiais tikėjimo dalykais neužsimis. Serganti gaus ant sąvaitės \$6,00. Įstojimo \$1,00. Ateins suėjimas bus 1 vasario, Boilino salėj, 2-tra po pietų. Vištininkai: prez. J. Bartuška, izdininku T. Vilkaitis, sekr. J. Petruška; prie pinigų: A. Sunelaitis ir K. Ivanauckas.

Komitetas.

Shelton, Conn. Užperei tą sąvaitę sutraikavo darbininkai čionaitinės aksomo audžiėnyčios, iš priezasties numušimo mokesties per ką ir keletas lietuvių pastojo aukomis bedarbės, kadangi ir kitose vietinėse dirbtuvėse darbai tebėsa apsištojė. Kompanija, kaip girdetis nori susitaikinti su audėjais, vienok yra abejotina kas link senos mokesties, kadangi antriejie nepriklauso prie „Union“ (vienybės).

Pirmą dieną Kalėdų nekurie tautiečiai susirinkę ant pasi-linksmavimo pas J. Adomavičią ir ant krikštynų pp. Jakaičių sunaus, varde D.L.K. Vištauto, pagal užmanymus Pr. Vokietaičio ir A. Anskaičio sudėjo ant pašalpos Lietuvos kankintinių \$2,90.

B. P. S.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Chicago, Ill.

Seni: Stan. Valackas	60
Mikas Montvila	60
Nauji: Juozas Barniškis	60
Adolfas Zakarevyčia	1,00
Baltimore, Md.	
Seni: K. Baltrušaitis	60
V. Želvis	60
P. Litvinas	60
Nauji: Juozas Siaurusaitis	60
M. Žvirblis	60
A. Balsis	60
V. Sumskis	60
B. Mačis	60
K. Mikolaitis	60
T. Ivaškevyčia	60
Jokubas Geležele	60
M. Malinauskas	60
J. Kulis	60
J. Čaplinskis	60
J. Daunis	60
J. Senkus	60
Pittston, Pa. 10 k.	
Pranc. Matusevyčiutė	60
Pranc. Laukaičiutė	60
Pana, Ill.	
Senas: S. Stokys	60
T. M. D.	
Sekr. A. Ramanauckas.	

Uzbaigiant Paryžiaus parodos reikalus.

Susiv. Liet. Am. Mės matydami pagarsinta 50 Nr. „Vienybės“ apie liekanas Parodos pinigų, vardan viso Sus. balsuojame šaip: Daumantui, kaipo dovaną \$100, „Aušrai“ \$46,40, Tėv. Myl. D. \$46,40, kankiniams \$46,40, Motinėlei \$46,40.

„Susivienyjimai“, kad ir labdaringus dalykus kartais nuveikia, bet iš tų pinigų, nuo parodos likusių, žiurint, nereikėtų gauti nė vienam. Tuli broliai priešinosi duoti „Motinėlei“, kaipo platinančiai davaltkas, bet mums nevertėtų paisyti ant ko toji d-stė apvers, tik atiduoti tą dalį, kurią iš dalies jos sąnariai prisidėjo, pradžioje Parodos.

Mės savo balsus paduodami, tikimės, jog tame liekanų paskirstyme daug ergelių nebus.

J. Tareila, prez. S.L.A.

T. Astramskas, sekret.

T. Paukštis, kasierius.

Pittston, Pa. Jeigu mės teisingai apsvarstytume, tai turėtume atidėti šalin visas mūsų organizacijas, o apmokėti nors dalį truso mus vienučiui, p. Daumantui. — Aš patariu, kad visi tie \$285,62 būtų paskirti pilnai p. Daumantui.

J. Kazakevyčia.

Scranton, Pa. Mūsų Socialistų kuopa, kaipo aukavusi ant Parodos reikalų, pataria, kad iš likusių pinigų \$200 būtų pavesta p. Daumantui, o likusieji \$85,62 kankiniams.

Kp. sekr. P. Dubickas.

Shelton, Conn. Aš, kaipo aukautojas ir rinkėjas aukų Parodos reikalams paduodu balsą, idant \$100 būtų pavesta p. Daumantui, \$25,00 darbininkų delegatui, o likusieji pusiau padalyti tarpe kankinių ir mokinių. Fr. Vokietaitis.

New Britain, Conn. Mūsų miesto aukautojai šaip paduodam balsą: \$85,62 pavesti p. Daumantui, o likusieji \$200

padėti į apsaugią vietą, kad atsitikus tokiam pat laikui vėl jie taptų sunaudoti ant tų pačių mierių. Juk, reikia tikėtis, kad dar nepaskutinę parodą mūsų tauta buvo surengusi. Vardan aukaut. K. Kukanskis, P. Žemaitis.

New Britain, Conn. Aš, kaipo aukautojas, patariu, kad likę pinigai būtų padalyti po lygią dalį tarpe šių: „Darb. B.“ redakcijos, Susiv. L. L., kankiniams, mokiniams ir T. M. D. P. Antanaitis.

New Britain, Conn. Jeigu p. Daumantas nereikalauja atlyginimų už savo idealiską darbavimąsi dėl tėvynės labo, tai mės geriau padarytumėm nusiųsdami jam mūsų padėką ant rašto, o pinigus paskirstytumėm tarpe šių: kankiniams, mokiniams, S.L.L. „Darb. B.“ J. Gerdauckas.

Plymouth, Pa. Mus, Lietuvaičių Draugystė ant mėnesinio susirinkimo vienbalsiai nutarėm pavesti likusius pinigų Paryžiaus Parodos \$285,62 p. Daumantui, už jo darbavimąsi laike Parodos.

Wardan Liet. Draug.

Sekr. O. Alytienė.

Luzerne, Pa. Aš, kaipo aukautojas ir rinkėjas aukų Parodos reikalams, paduodu balsą, idant \$285,62 būtų pavesta p. Daumantui, tam mus garbiam tautiečiui už jo didelį darbavimąsi laike Parodos.

M. Alyta.

Atsiliepinimas p. J. Sukiui.

Malonu polemizuoti su žmogum, kuris jeib ką nors veikia vardan tautos labo, o ne kaipo aklas įrankis užpakalyj stovinčių ypatų. Tamista, p. Suki, sakėte, jog tas žmogus, kurį ant prakalbų išpeikėt, išvardydamas jo ypatą, ir tuom pačiu jį aštriai įžeidėt — esąs T. draugas, bet kaip teko vėliaus patirti tas yra netiesa. Nenorėdamas įžeisti Tamistos, jau neaiškinsiu, kad T. lietu-

vystė mažai teropi, nes jeigu rupėtų tai rupintumėtos prigulėti nors prie vienos lietuvių d-stės, kad ir socialistų. Tuomtarpu prakalbose sakote, jog Tamistai kaip maskoliška teip ir lenkiška kalbos esančios lygiai meilios ir smagiau esą jomis kalbėti: tuomtarpu, T. budamas tikras žemaitis turėtų vien savo prigimtą kalbą mylėti. Ir tą savo meilę atkartojote tuom pat laiku labai daug sykių. Tamista turbūt nežinote kiek kraujo ir asarų yra išlieta iki lietuvių savo brangią kalbą atkariavo nuo prazuties, — prazuties spendžiamos per Tamistos išgirtus lenkus ir maskolius su jų kalbomis. Negalite Tamista ir tuom nusiteisinti, kad Tamista gyrete juos iš nuozvilgų socialiskų teorijų. — Dieve brangus! — atimkime šiadien nuo lietuvių jų kalbą tada regėsime kaip greit jie paliks kunigų avinėliais.

Bet grįškim prie ko pradėjom. Tamista sakote jog tą ypatą apie kurią einasi šnekta, nenorėjote įzeisti tikrai „paskritikavoti“. Jeigu ir teip, tai pasirodo kad Tamista mėgstate užsiiminėti su kritika visai ne vietoje. T. turėtumėte žinoti jog estrada yra vien dėl viešų reikalų apsvarstymo, o ne dėl apipliauskimo vienos ypatos, kaip kad T. padarėt. Bet aš dar paantrinu, kad T. buvai aklu įrankiu ypatų pasi-naudojusių T. dėl apjuodinimo ano tautiečio. Jeigu T. norėjote kritikavot, tai galėjote kritikavot visą partiją, prie kurios jis priguli, tuomtarpu T. viešai išniekinot jį visai be reikalo, vien tik dėlto, kad kaip sėkiau nepažinojote vietinių lietuvių prietikių. Jeigu T. butumėte žinoję, kad tas tautietis yra daug pinigų — aiškiai ir slaptai — išdavęs tautiškiems reikalams, apie 200 lietuvių ukėsiskas popieras išėmęs ir kaip vienam teip kitam sakė balsuot už tą par-

tiją, kuri kam patinka, tai nebutumėte jo išdergęs ir apkaltingęs iš tos pusės iš kurios jis tik pagyrimą užsipelnęs yra. Jeigu atsizvelgtumėte ant savęs, tai nevadintumėte kitų veidmainiais. Ar ne T. panašiai darote, kurs iš syk pasirodėte lietuvių draugu ir net prie laisvamųjų prisirašėte paskui vos du syk tepasirodę nuo jų pabėgote ir pristojote prie lenkų, sakydami kad jie T. geriaus patinka?!... Bet gana šiam sykiui. Aš mislyju, kad T. daugiau nepadarysite tokių apsirikimų apsiimdamt advokatauti svetimame reikale!... *Žinomas.*

Isz visur.

Vengrijoje pasimirė tula labai navatna mergaitė. Ji nuo pat mažens pradėjo neapkęst savo lyties. Dar budama trejų metų supiaustė savo drapanas ir pasivogusi nuo susiedo vaiko vyriškas drapanas, jomis vilkėjo. 18-tų metų pabėgo nuo tėvų ir apsirėdžiusi klieriko drapanoms įstojo į universitetą, kur labai gerai mokinosi, iki netapė pažintu per moterišką. Iš tų prašalinta, ji pastojo į kitus. Kelis syk jau buvo bausta per teismą už keitimą savo lyties, bet tas nieko negelbėjo, pakol nelaiminga persišaldžiusi, pasimirė. Mir-dama dar vis keikė savo lytį.

Turkijoje, anapus maskoliško rubežiaus iškilo tarpe armėnų sumišimai. Miesto Erzerum gyventojus užpuolė didelė baimė, kad neatsikartotų pjovynės 1894 m., nes turkų policija ir kiti urėdainikai pabėgo iš miesto.

Tarp išnašos Dungeness ir salos Smith nuskendo garlavys Clallam; prie ko prigirė 50 ypatų keleivių ir matrosų.

Apygardoje Trebinje, Vengrijoje, kareiviai pakėlė maištą

prieš valdžią: laike parodos emė koliai apicierus ir augštesnę valdžią, potam metė šarvus ant žemės ir nusidavė miestam giedodami revoliucijoniškas giesmes. Vaikščiodami ir kurstydami gyventojus prieš valdžią — draskė paveikslus ciesoriaus, Pranciškaus Juozapo ir jo įpėdinio. Komendantas pašaukė kariauną iš kitos stovenės, kuri areštavojo daug pasikėlusių. — Priezastis sumišimo ta, jog valdžia nenorėjo atleisti namo kareivių, pabai-gusių tarnystę.

Iš priezasties atėmimo armėnams bažnytinių turtų per maskolių valdžią, — kaip skaitytojai pamena vienas jų arcivyskupas prakeikė carą ir visą jo šeimyną. Greitai, potam, jis tapo areštavotas ir paimtas į kalėjimą, kur, žinoma, desjo tizmas nubaus savotišku būdu. Armėnai-gi savo arcivyskupą paskaitė tarpe šventų kankintinių ir prisiekė už jį atkeršyti. Dabar-gi savo prisiegtą pildydami susirišo į slaptas gaujas, ir po priedanga plėšikų užpuldinėja ant maskolių kariaunos, padarydami kruvinus mušius. — Kunigaikštis Golicin pranešė slaptai carui, jog jis neįstengias užbėgt armėnų užpuolimams.

Gedaniuje (Danzig), Vokietijoje teismas nubaudė tulą laikrodžių taisytojį, J. Lisinski, 150 markių, arba 6 savaites kalėjimo, už pardavinėjimą laikrodžių, su parašu: „Dieve, išgelbėk Lenkiją“. Kaip matyt Vokietijos valdžia bijosi ir laikrodžių, idant tie nesukeltų svetimų tautų prieš ją.

Aukos kankintiniams.

Iš Shelton, Conn.
Pr. Vokietaitis 50
J. Adomavyčia 25
O. Adomavyčienė 25
S. Cuirka 25
B. P. S. 25
J. Bridickas 25
M. Laukaitis 15

J. Cuirka 10
M. Vokietaitis 10
J. Vokietaitis 05
J. Anskaitis 10
A. Anskaitienė 10
M. Anskaičiūtė 10
A. Anskaitis 10
M. Anskaitienė 10
S. Taruška 10
K. Vokietaičiūtė 10
Pr. Jakaitis 05
O. Adomavičiūtė 05

Viso \$2,95

5c. nusitraukia ant persiuntimo kaštų.

Aukos lietuvių Plymouth, Pa.

V. Deimanta 25
Antanina Deimantienė 25
J. Deimanta 15
V. Deimanta 10
Marė Deimančiūtė 15
Elzbieta Deimančiūtė 10
Ant. Šidlauskas 25
Petronė Šidlauskienė 25
Leonar. Šidlauskas 10
A. Mockevyčia 25
M. Zalietskis 25
Mikalina Zalietskienė 10
Česlavas Šilanskas 10
Vladas Kareckas 05
M. Veistaras 05
P. Kareckas 50
V. Pėstinikas 05
J. Zalietskis 05
J. Kisielius 10
A. Mineika 05
M. Baigis 25
Augs. Stravinskis 50

Viso \$3,90

Išimant \$1,95 lieka \$1,95

Mt. Carmel, Pa. lietuvių per J. Banį:

A. Ambraziejus 25
J. Banis 05
J. Lanaukas 25
T. Urbanavyčius \$1,00
P. Urbanavyčiūtė 10
A. Pabulinskis 10
J. Vaičiulionis 25
J. Navickas 10
K. Pietalis 05
J. Barauskas 10

Išimant pasiuntimo kaštus 5c.

Lieka \$2,20

Iš New Britain, Conn.

K. Kukanskis 10
L. Kukanskienė 10

K. Danisevyčia	15
O. Danisevyčienė	10
K. Senkus	10
J. Senkuvienė	05
J. Danisevyčia	10
J. Mokslainis	05
J. Urbanavyčia	25
S. Kriaučiunas	25
Viso \$1,25	
Išimant 75c. lieka	50
Iš Springfield, Ill.	
V. Černiauskas	50
S. Katkevychia	25
J. Zvingila	50
J. Tunila	50
J. Kasiulis	50
Ig. Kasparyčia	10
Pr. Čebatorius	20
V. Bolkus	25
J. Tačelauskas	05
J. Bureikas	10
J. Diedelė	50
And. Tunila	10
J. Poderis	20
Art. Poderis	25
K. Gedeminas	1,00
D. Puišis	25
Viso \$5,25	
Išimant \$1,25 lieka	\$4,00
Buvo	\$614,80
Isz viso \$626,25	

Aukos mokslainiams.
Plymouth, Pa. lietuvių \$1,95
New Britain, Conn. 50
Buvo \$49,71
Viso \$52,16

Aukos A. Viztaliui.
New Britain, Conn. 25
Springfield, Ill. 25
Buvo \$29,04
Sykiu \$29,54

**Ant kelionės liet. delegato
i Nyderlandiją.**
Springfield, Ill. \$1,00
Buvo \$234,56
Viso \$235,56

Atsakymai.

Telšiu Pliumpiui. Žinutes apturėjom. Sunaudosime. Rašydami kaip galint trumpinkite.

Vincukui Springfield, Ill. Ačiu už žinutę. Rašykite dažniau ir neišteskite.

pp. J. Šunskiui, — Brooklyn, J. Špokauskui, — Eliz., A. Vauckui, — S. Bost. M., Blažaišis, — New Hav., Springfield diečiui ir kt. ir kt. Dėl stokos vietos atidėjom į sekantį Nr.

Kalnaverčiui, Spring. Speciališkai jus atydą norime atkreipti, kad stengtumėtės aiškiau rašyti. Jus gerai rašote, bet kas gali jusų hieroglifus perskaityt?

Kalvaičiui, Renton Wash. Jusų aukos ir žinia tilps sekantiam Nr.

S. Liutui, Baltimore. Ir dar sykį atsakom, jog ne! Koliojimai, nors ir užteisybę tai ne laikraščių darbas. Jeigu talpint visus koliojimus, kuriuos lietuviai sukivirėję prisijūčia, tai reikėtų padidint „V.“ į dusyk extra didumo. Koliojimai, tai darbas taradaikos, — jeigu norite, žinot!

Susirinkimai.

Pittsburg, Pa., S. L. A. 40 kp. — 17 sausio, 7tą vakare, svetainėje po Nr. 2216, Tustin str. Komitetas.

Newark, N. J., 17 sausio, 2 po pietų svetainėje po Nr. 153 Ferry st. atsibus susirink. T.M.D. k. ir — vėliaus — S.L.A. Sekr. V. Ambrozevičia.

Scranton, Pa., 17 sausio, 1:30 po pietų, ant paprastos salės bus susirink. S.L.A. ir T. M. D. kuopų. K. Zorska.

Minersville, Pa., 24 sausio, 2 po pietų, svetainėje V. Marazo, susirinkim. S.L.A. 13 k. Sekr. J. Ramanauckas.

Springfield, Ill., 24 sausio, 1 po pietų, susir. 79 k. S.L.A. svetainėje P. D. Fendy, po Nr. 122, N. 6-th st. Sekr. D. J. Puišis.

Prakalbos! Prakalbos!

Brooklyn'o N.Y. 38 kuopos S. L. A. parengia prakalbą, kurios atsibus 24 sausio (January), nedėlioį po pietų. Prasišės 3 val. — svetainėje Šmito „Caecilia Hall“ po Nr. 101-03

Grand st. — Meilingai užkviečiame lietuvius ir lietuvaiteis. Komitetas.

Apgarsinimas.

Sušelpimui Jono Banio, kašyklėse sužeisto tautiečio, leidžiama išlaimėjimui \$20,00 aukco pinigais, kurio tikietai kaštuoja po 10c. Meilijanti lietuviai sušelpi tautietį, malonės pasirupinti tuos tikietus tarpe savųjų paplatint. Norėdami jų gauti, turite atsišaukt prie: John Banis, 224 S. Papler str. Mt. Carmel, Pa.

Reikalaujanti pirkti dziego rėlį, ziedą, skripką, klarnetą, armoniką ir tt., atėikit į lenkiškai-lietuvišką katalikišką kromą, pirkite 50 procentu pigiaus ne kaip pas žydą.

A. Rakočy ir A. Keller
66 N. Main str.
Wilkes Barre, Pa.

Pajieszkvojimai.

Pajieškau savo vyro Vinco Jurkuno, kaimo Zvikelių, Punso par. Suvalkų gub. Kaip iš Lietuvos išėjo 17 metų. Aš atkeliavau praėitą metą. Meldžiu atsišaukti jį patį, arba pranešti man, jei kas jį žin. ant šio antrašo:

Jieva Jurkunienė,
26 Broad str.
New Britain, Conn.

Balius! Balius!

Lietuviškas Pasilinksminimas. Parengia Lietuviška Jaunuomenė dėl suprovjimo bažnytinių Vargonu, atsibus Seredoi 3 dienų Vasario 1904 m. prasišės 7 valandą vakare. ARMORY HALL Plymouth, Pa. Orkestroje grajis 8 muzikantai vėliausios mados šokius. Šiuomi meilingai dzkviečiame visus lietuvius ir lietuvaiteis, kaip vietinius teip ir iš viscs apielinkės pasilinksinti.

ĮEJIMAS Į SALE - - 25c.

Jaunuomenė.

Dr. J. Szliupās,

328 Federal str. Philadelphia, Pa.
47-50-A (Keystone Telephone)

Vagis!

Tulas Levandoskis manę dikčiai apvogė, pasinėsdams drapanas, laikrodėlį ir skrynute su pinigais \$27,55. Jis juodai apsilvilkęs, nesioja akinus ir nedidelio augumo. Kas jį sugaus duosiu \$10,00 atlyginimo.

J. Antonavicia
420 W. Main str.
Plymouth, Pa.

Mokslainė kirpimo drapanų.

Szi mokslainė mokia kriaučius puikiai vėliausios mados kirpimo drapanų, visose szalyse Suv. Valstijų ir Kanadoje. Negalintis pributi ypatiszkai, gauna lekcijas per laiszkus ir užtikriname teippat gerai izmokyti kaip ir ypatiszkai. Raszydami laiszkus dėl pilnos informacijos adresuokite teip:

The Chicago Cutting School
2026 Michigan Ave.
Chicago, Ill.

1-mas Lietuviškas Maskinis ir Civilnas Balius!

Palangos Juzės paszelpinė draugystė parengia pirmą didelį maskinį balių ant 16 d. sausio 1904 m., J. Harburgerio svetainėj 80-81 Hamburg Place, Newark, N. J. Teip gi yra paskirtos dvi dovanos vyrui ar merginai, kuris bus puikiausiai ir navatniausiai apsirėdęs. Tai gi naudokitės isz progos ir mėginkit gauti, nes turėsit puikų atminimą ir garbę, o įzengat tik 25 c., moterims dykai, galėsit linksintis nuog 7 vakare iki 4 ryto.

Užpraszom visus lietuvius ir lietuvaiteis susirinkti ko skaitlingiausiai, nes bus daug funių. Su guodone Komitetas.

Hei! Vyrai Skaitykite!

Ar nori pinigų greitai ir teisingai i Tėvynę pasiųsti? Ar nori laivakortės ant pigausių ir geriausių linijų? Jeigu teip! tai kreipkis pas seniausią lietuvišką Agentą Juozas M. Saroczką, o jis atliks viską geriausiai. Pas jį teipgi gausi puikaus Alaus, Vyno ir Cigary, geriausią užėiga pakelevingiems. Telephone: Bell East 930 A.

J. M. SAROCZKA,
471 Collinsville Ave.
East St. Louis, Ill.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tęsa.)

Getų tad vardas turėjo senovėje Lietuvių tarpe labai gerai pažįstamas būti; mūsų laike nors jisai, kaip tautos vardas, ir užmirštas tapė, bet varduose žmonių (Getas, Gečius etc.), kaimų (Gėtiškiai, Getlaukis, Gešgaliai ir tt.) jis ir dabar esti visur Lietuvoje užtinkamas. Ir net šiaurės Vokietijoje randame pavardes, kaip Goethė, Goetze, Goez, ir vardus vietų (Getenburg, Goettingen, Gethorna, Getwine, Getunna ir tt.), neabejotinai likusius nuo gėtiškųjų naujokų, vėliaus sugermainizuotų. (Dr. Basan.)

Tautystė Getvių labiausiai išsikišo iš tarpo kitų lietuviškų genčių. Kalba jų rods dingo be pėdsako. Vėlesni kronikoriai plačiai rašo apie jų niekinimą mirties, apie kariškas dainas, kuriose gyvuoti pasiklioję jie nesibijojo mirimo, apie karaliukus ar vadus, apie nuozmumą ir smagumą liaudies, jos drąsumą¹⁾. Su Lietuva ir su Prusais jie vienval sutaikas darė. Ganybami susiedų antpuoliais, tai pasitraukdami, tai kariaudami su jais, galiausiai turėjo pasiduoti likimui visų tokiaime padėjime tautų, kurios spaudžiamos buvo per drutesnius: iš dalies tapė išnaikinti kruvinose karėse, iš dalies nutautinti pasiliko.....

„Kampas, kur apsigyvenusi buvo šita lietuviška gentė, senovėje buvo labai pelkėtas, luguotas ir plačiomis gėrmėmis apžėlęs. Kokių čion gėrmių, pelkių ir palių senovėje buta, galima iš to numanyti, kad dar ir šiandien čion tulos vietos neįžengiamomis giriomis ir balomis apdengtos yra. Nuo 1874 m. pradėjus „Podlasio“ pelkėtas vietas dziovindinti, išmetant ant meto už darbą po 265.000 rublių, per 10 metų Maskoliaus randui pasisekė išvesti į 1695 verstus kanalų ir ravų dėl nuleidimo vandens, tarpe upių Berzunos, Pripečio ir Dniepro; tokiu būdu nusekdinta vandenį nuo 1.141.000 desėtinų (margų), tarp kurių buvo tyrų, seniau neįžengiamų, balų 200.000 desėt., kurios dabar paverstos tapo į pievas, per 500.000 des., pelkėtos neprieinamos girios ir dar apie 740.000 des. pelkėto lauko.

„Į tokias gėrmes ir pelkes ta lietuviška gentė, jau a priori maštant, iš liuso noro susigrusti negalėjo ir čion apsigyventi; atsiradimą jos čionai, šitame krašte, tik tokiu būdu išreikšti galima, kad ji, naikinama per įvairias tautas—ypačiai sarmatiškuosius Slovėnus (Rusus, Lenkus)—tankumynuose gėrmės slėptis turėjo nog persekiojimo. Nors ir narsingiausi buvo ano laiko šiaurės Europoje, šita gentė vienok neįstengė atsikaraskoti nog nuozmių neprietelių ir jų jų nuolatinių plėsimų, ir nors ji buvo bauginga dėl kaimyniškųjų Slovėnų, bet taip lyginai pražuti turėjo, kaip sunyko ir Prusai, be paliovos besikoviant su Vokiečiais.

„Kada prasidėjo karės tarpe „Jatvingų“ ir jų kaimynų,

1) Dluošius rašo: „Yra gentė Getvių, į šiaurę nuo Mozurų, susiedai žemėms Lietuvos ir Rusijos, su Prusais ir Lietuviais kalboje turinti iš daug pusių panėšumą ir gėntystą. Liaudis yra druta ir kariškos dvasės, o taip pagyrimo ir minių godi, jog dešimtis jų puolasi ant šimto neprietelių, taje tiktai vilėta genami, jog numirę bus dainose garbavojami“.

Rusų—rytuose, Lenkų—vakaruose, tikrai ne yra žinoma. Pirmą kartą minavoja juos raštai, kada Rusų kunigaikštis Valdimieras, 983 m., apipustijo „Jatvingų“ kraštą; nuog šito laiko XI–XIII šimtmetyje Rusų kunigaikščiai (Jaroslavas, Daniellius, Levas ir k.) tankiai atkartojo grobius, „Jatvingų“ žemes bepustydami¹⁾. Iš Lenkų pusės jau 1018 m. Boleslavas Stiprusis (Chrobry) apiplėšė jų žemę (aplink Brestą); 1193 m. vėl kunigaikštis Kazimieras Teisusis, atsibrovęs su dide karumene į „Jatvingų“ kampą, kaimus ir pylis išdegino, ir vislab, kas tik turėjo tulą vertybę dėl tos gėntės, kardui ir liepsnoms pavesta tapo ir išnaikinta²⁾. Lenkai, sako istorikas (Voigt, Gesch. Pr. I. p. 362 etc.), narsavo prieš Jatvingus su ugnimi ir kardu baisingiausiu budu; vislab, kas buvo žmogaus ranka įtaisyta, tapo išnaikinimui pavesta, iki pagalios baugingas kraujo praliejimas ir nuoganda dėl visos žemės, privertė „Jatvingų“ kunigaikštį pasiduoti įveiktojams. Toki baisus pustyjimai³⁾, ilgai beduruojanti ir taniaki atkartojami, turėjo ant galų galo visą tą sunaikinti gėntę. Pagalios 1264 m. Lenkų kunigaikštis Boleslav'as Gėdingasis taip baisiai išpustijo „Jatvingų“ kraštą ir tiek žmonių išnaikino, kad nog tos karės ir

1) 1012 m. Kyjevos Jaroslavas atliko kelionę prieš juos, taip pat 1038 ir 1040 m., ir dar į Getvių išdangino į Rusiją. 1044 m. Jaroslavas, vajo-damas su Lietuva, pavasarį įsteigė esąs Novogrodką. Jis esąs taip-gi įsteigė miestus Drohičėn, Mielnik ir Briansk, o Getvius išvyjęs pas Narą ir į Galindiją. 1058-1060 m. Iziaslavas parveikęs „Goliad“, po kam Getviai ant ilgo aptuko. 1182 m. Mstislavas su savo sunais, ir su Olgovyčiais, bei su Gartinos Vsevolodu traukė ant Lietuvos ir degino ją. 1196 ir 1197 m. Haličiaus Romanas taip labai įsrigo Getviams, jog atmintis jo perėjo į patarles Lietuvių ir Rusų. 1148 m. Vosilkas Romanovyčius paveikė Getvius palei Drohičyną, kur anot Ipatskos Lietopisės kovojee „tapė užmušti 40 Getvių kunigaikščių“. 1256 m. Danyla Romanovyčius, drauge su daugeliu rusiškų ir lenkiškų kunigaikščių, išrengė didelę kelionę prieš Getvingus; čion—anot lietopisių—vadu neprietelių armijos buvęs Getvys Ankadas su ta sąlyga, kad jo kaimas pasiliks pačėdytas. Rusų kariumėnė antpuolė ant trijų valsčių, vadinamų Zlincai, Krismencai ir Pokincei, ir išardė jų sodybas, povienam paėmė Getvingų kaimus: Aladikiškė, Priviškė, Karkavyčiai ir tt., priegkam susėdiški Getvingų valsčiai neatėjo į pagelbą nuskriaustiems. Priviškėje buvo savas kunigaikštis, kurs krito begindamas savą kaimą; ant rytojaus Rusai nudegino namą kito kunigaikščio Stekintų, ir, potam, į Rusų abazą atėjo dėl sudermės tročias Getvingų kunigaikštis Jundila. Laike karių su Danyla Getviai bėgdami atsidurė net pas žemutinę Vyslą, ir pasidavė Kujavų Kazimierui. Nors nekurie priėmė krikštą, tačiau jų dėlei kryžeiviai gerinoši su Mozurija, kuriai 1260 m. atidavė vieną šėštą dalį Getvių žemės. Dar tos derybos nebuvo užsibaigšios, kaip 1259 m. Getviai, Mindovė, Danyla ir Totoriai po vada Burundapo įsiveržė į Lenkiją. Potam, apsisėdę pas žemutinį Bugą, Getviai sragiai engė Lenkiją bei Mozuriją (Pr. Šl.)

2) Kadlnbek rašo: „Pagirėnai (Getvingi)—viena iš gėntių Getų arba Prusų, žmonės žiaurus ir labiausiai laukiniai negu žvėrys; šalis jų nėra prieinama dėl plačių pusėių, nepereinamų girių ir gramzdžių palių“. Lenkai, įsiveržė į šitą šalį, „degino: dievnamius muižes, kaimus, pakilias triobas ir klėtis, pripildytas javais. Miestų jie neturi; jie, lyg laukiniai žvėrys, nepazįsta miestinių sienų“. Tačiau jau patį aprašymas parodo, kad susiedis meluoja: nes ten, kur buvo kaimai ir klėtys pilnos javų, turėjo buti nemaža kultura, pasiremianti ant žemdarbystos. (Pr. Šl.)

3) Tačiau taip-gi Getviai antpuoldinėję nesiliovė: 1211 m. jie antėjo ant Volynijos, 1244 m. nudegino Liubliną ir sunaikino viską, kas buvo užsilikę po Totorių antėjimo dėl sunaikinimo. 1243 ir 1246 m. jie rėmė Mozurijos Konradą prieš Boleslavą Krokaviškį jų karėse. Kad Getvius ir Galindus labai priveikė kryžeiviai, jie šaukė Lenkiją į pagelbą 1253 m., ir tą Getvių lėnystę patvirtino popiežius, po sąlyga, kad Getviai iš savo dėkos priims katalikystę. Tačiau Lenkija, pati padalinėta budama, neįstengė ginti Getvingus. (Pr. Šl.)

patsai „Jatvingų“ vardas išnyko, teip kad XV šimtmečiuje rašęs Lenkas Dlugosius galėjo pasigirti: „Eo uno proelio omnifere gens, omnisque natio Jaczvingorum, adeo deleta et extinta est, ut, caeteris his quidem panis et agrestibus, aut valedudinariis, in ditionem Boleslai concedentibus, aut Lithuanis se compigentibus, haetenus ne nomen quidem Jaczvingorum extet“. Dalį „Jatvingų“, sugaudytą karės laike, su visu jų labu, Lenkai išsivarė verguven į anapus upės Vištulės (Vislos); tik menkesnė jų dalis persikėlė, regis, šiaurėslink ir apsigyveno Lietuvių tarpe¹⁾.

..... „Godna uwagi — priduria Kraševskis (Litwa, I. 74) — ta zawziętość, z jaką Polacy i Rusini usadzili się na zgubę Jatwy. Dowodzi to silnego bardzo i niebezpiecznego dla sąsiadów rozwinienia się ich narodości, grożącej może blizkim krajom. Pomimo rozwinionego w walu nierówniej meztwa, Jatwa upaść zupełnie musiała. Wyniszczenie całkowite narodu, z takim wysiłkiem, powinno zastanawiać badaczy“.

„Nors mes turime šiadien apie „Jatvingus“ giliai mokin tus istoriškus tardymus Andriaus Spoegren'o (Ueber die Wohnsitze und die Verhaeltnisse der Jatwaegen, St. Petersburg 1858), bet iš jų menkai ką mes gauname datirti apie budą, dabą, tikyba to nelaimingo Lietuvių gentės. Iš paduotų apie ją per lenkiškus metraštininkus trumpokų žinių tik tiek persiliudinti galima, jog ji tikrai buvusi ta pati gentė, kaip ir Lietuviai, Prusai ir k, kalbėjusi lietuviškai, ar tik lietuviška tarme, turėjusi lietuvišką tikyba, dabą ir įpročius. Iš atrastų kapuose „Jatvingų“ kaukuolių matoma, kad ir etnologiskame įžvilgyje „Jatvingi“ buvo lietuviška gentė, butent: jie buvo pailgakauliai arba pailgakaušiai (dolichocephalai), kaip ir senprusiai, šios dienos Lietuviai, kuomi lietuviškos gentės atskiria nog Slovėnų, Vokiečių su jų gentymis, ir Suomų, kurie visi yra trumpakaušiai (brachycephalai).

„Jatvingi“ dalijosi į kelias mažesnes gentes, kurių vardus (Zlinci, Krismenci, Pokianci) iš rusiškų metraščių dasiziname; valdomi buvo per kunigaikščius, kurių vedami ir į kares ejo. Nog lenkiškų raštininkų, kurie juos gerai pažinoti turėjo, gauname žinia, jog jie buvę didei narsus karėse „ea sola spe illecti, quod post mortem et casum scirent carminibus de fortibus fa-

1) Kas iš Getvių liko dar gyvu, pabėgo į Sudaviją, kur juos beveik iki vienam iškirto kryževiai 1283 m.; kiti kėjo į Lietuvą; dalelė liko namie (Vidluose, Narvoje ir Buge) nes 1270 m. vienas iš rasiškų kunigaikščių norėjo jiems Narva priduoti reikalaujamų javų, kuriuos vienok Mozurai pas Pultuską perėmė. Likučiai Jatvių senose sodybose palei vidurinę Narvą pateko Lietuviams: did. kunigaikštis Narimuntas užėmė Pagirius (1281) ir atidavė savam broliui Traidenui su titulu Jatvių kunigaikščio. Susidurinę bėgant laikui, Jatviai jau drauge su Lietuviais engia: 1269 m. plėšia Kujavus, 1278 m. po vada Lietuvio Sirpučio rubavoja apielinkes Liublino, o 1282 m. po vada did. kunigaikščio Traideno atėję ant Lenkijos baisi nelaimė (13 d. spalio), užduota grįžtantiems turtams Lietuvų ir Jatvių per Lešką Juodąjį, labiausiai įgriebe Jatvius, kurie iki pastaram gynė abazą ir grobį, teip labai, kad nuo to syk Jatviai istorijoje jau nebesiranda, o jų dėjos susiliejo su dėjomis Lietuvos. Jų šalis apipustėjusias užėmė Lenkai, Rusai ir Lietuviai. Tik atskiros sodybos Jatvių ant ilgo laiko dar buvo žinomos po senais vardais. Teip lietuviškuose Pogiriuose (vėlesnėse žemėse: Drohičino, Bielsko, Briansko, Tykocino) buvo dar pabaigoje 15-to amž., o anot Narbuto dar 1552 m. klebonas cerkvės Skidliuose, pas Grodną, krikštyjo pagonus Jatvius. Strykovskis sako, kad jo laikuose (išleidė kroniką 1582 m.) jie gyveno aplink Naujapylę, Raigrodą palei Bebrų, Įsrutę Prusuose, Kurše ir Vidžemyje priduria dar, kad dalis Jatvių po vardu Igaujaznų gyveno net artymais didžiojo Novgorodo (Stryjk. 181). — (Pr. Sl.)

ctis se laudandos“; (Dlugosz). Kiti lenkiški chronistai, kaip M. Kromer'as, vadina juos „acerrimi et bellicosissimi“; Miehowitzas sako apie juos: „hi in bellando non referrebant pedem quin vincerent aut vincerentur“, todėl ir vadina juos „feroces“. Ir naujesnio laiko raštininkai nesigaili jiems tokių epitetų, kaip „dzikie plemię“, „rohes Volk“, „rohes und wildes Volk“, nė vienas, regimai, nepamislydamas, ar gentė, kuri gina, savo žemę, tikybę ir liuosybę savo nog svetimų skriaudikų ir plėšikų, kokiais buvo senovėje Rusai ir Lenkai, užsielpno tokį titulą....

„Jog „Jatvingi“ nebuvo teip „dika“ gentė, kaip juos lenkiški autoriai mums aprašo, galima suprasti iš daugelio dalykų. Jie buvo gana turtingi, kad galėjo doklę Rusų kunigaikščiai, Danilai, skuromis kiaunių ir „baltu sidabru“ mokėti, o bado laike (1279 m.) pirkinėti javus už sidabrą. Konrado, Mozurų kunigaikščio laike sugauti karėje septyni „Jatvingų“ vadai ar kunigaikščiai išsipirko nog verguven Lenkų, užmokėdami kiekvienas po 700 grivinių sidabro, tai-gi į 620,000 auksinų, „suma — kaip sako Norbutas — ogromna na tamte wieki“. „Jatvingų“ lobiai traukė, regis visokius besočius dėl grobio ir plėšymo: tarp Rusų kunigaikščiai tankiai kares su jais vedė vienat dėl grobio. Rusų metraščiai vadina „Jatvingus“ „puikiais“ („gordye“); jų žemėje buvo tvirtos pylis ir kaimai; „Jatvingų“ buvo dievuota gentė, tikinti į nemarystą dušios, teip kad juos jau Voigt'as palygino su trakiskaisiais Gėtiais, kurie save athanatidzontes vadino. Apie jų kultūros laiptą liudyja ir atrasti upėje Buge metališki sagiliai su įrašais, iš ko matome, jog „Jatvingi“ turėję ypatingą jau raštą, kurį šiadien asijanišku („hetišku“ arba „kėtišku“) vadiname.

„Nors augščiau priduoti liudyjimai lenkiškųjų raštininkų yra gana aiškus ir abejoti negalima apie lietuviškumą „Jatvingų“, bet jau nog laika Kromero pradėjus, atsirado mokininti vyrai, kurie jų vardą sumakalavo su vardu sarmatiškųjų Jazygų, gyvenusių senovėje pietinėje Rusijoje, vėliaus persikėlusių į Dakiją, tokiu būdu priskirdami slovėniškuosius (sarmatiškuosius) Jazykus (slov. „jazyk“ — tauta) prie Lietuvų dumodami, kad šitie Jazykai, dar I šimtm. po užgimimo Kristaus, atėję į „Polesio“ gires iš pietų krašto, nog Juodmarės, kiti vėl, kaip Naruševič ir Wojcicki, norėjo „Jatvinguose“ prabočius Kimbrų ir Cigonų atrasti!“ (Dr. Basan., Ethnol. Smulkmenos).

Pasiremdamas ant liudyjimo Daukanto, kad „gyventojai Guntino tėvunijos iki šiai dienai Masiais vadinamas vietovė Mosiedis iki šiol teb'yra“, o rasdamas vardus vietų ir žmonių Lietuvoje (Masiai, Mysiai, Misiunai, Latvijoje upė Missė ir tt.), D-ras Basanavyčius identifikuoja juos su Mysoi (ant aigyptiškų monumentų Masu) ir tvirtina juos Lietuvon iš Maz. Azijos atėjus. Autorius rašto „Gudai ir Lietuvjai“ žemę Masių identifikuoja su Mozurija, primindamas, kad „likučiai senovės Masų ar Mazių, ar Mazių, Maziurų ir musų laikuose dar randasi Plocko ir Lumšos rėdybose, ypač gentė Kurpių, kurių budas, papročiai, aprėdalas yra suvis senoviški, panėšus į musiškius, lietuviškus“. Kiek ta nuomonė teisinga, rasi laikas pasakys. Vienok tėmytina yra, kad Lietuvų suteiktas, nors išjuokimo dėlei, vardas Slovėnams perėjęs yra į literarišką vartone; teip musų pavadinanti Mazzuriai tapė Mozurais, Mazurais; Siauramačiai — Sauromatais, Sarmatais; (buvo dar ir Tyssamatai (Didžiamatai), Jakšamatai ir tt.).

Temykite!

Kas is Philadelphia užirašys Vienybę užsimokėdamas \$2 gaus dovaną kalendorių vertės 25 centų.

Lietuvių užėiga.

Geriausė užėiga dėl lietuvių iš visos apielinkės. Prilauku visokių gėrymų, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos.

Mėsinyčia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien šviežią mėsą, kiaulieną, veršieną, jautieną, avinčieną, kumpių šviežią rudyti, dešrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime.

visi pas A. Adžgauckas
204 E. Main Str.
PLYMOUTH, PA.

APGARŠINIMAS!
H. A. MEDOFF'S
TIKRA
LIETUVIŠKA TRAJANKA

GENUINIS IR EUROPIŠKI PHARMACIAL.
Atkeliavęs iš seno kraujo ir apsiėjęs po No. 151 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Yra tai tikri drėbėjai Europiški ir Amerikoniški gyduolių Sūrio kuogermanstus ir specialūs chausius receptus. Prilauku trajanką kuo atsakandansiu ir visiskai tikra Lietuviška trajanka. Visi atsiskundimai bus telainai ir reguliariškai apziureti, su visais užgaudinimais. Su gudona.

H. A. MEDOFF,
151 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Naujas Kalendorius 1904 metams.

Su daugeliu moksliszkų ir naudingų skaitymų, žinių ir su daugeliu paveikslų — viso 38 — gaunamas „Vienybės“ išleistuvėje su prisiuntimu už 25 cen. Darbininkų Kalendorius 1904 metams išleistas Lietuvių Social-Demokratų Partijos, su naudingais darbininkiskais skaitymais. Prekė 20c.

ADRESA REIK TEIP RAŠYTI:
J. J. Pauksztis & Co.
Plymouth, Pa.

Išmokti angliskai.

New Centery Correspondence mokslainė, iš Wilkes-Barre, Pa. atidarė szaką szioj vietoje ant McAlliney Hall 80 E. Main st., Plymouth, Pa. Szita mokslainė yra didei naudinga dėl nemokanczių angliskai skaityti, raszyti, arba kalbėti. Mieris atidarymo mokslainės kad abi lytys ir visokio amžiaus butų lengvai išsimokina angliskai, be kurios visoks užsiėmimas yra didei apsunkinamas ezion gyvenantiems.

Budas mokinimo yra vartojamas per drukuotas lekcijas, pradėdant nuo pat pradzių, žodžiai yra paskirstyti silebose trumpuose išsireiszkimuose išdrukuota aiszkiose literiose angliskoj kalboj, po apaczia to žodžio yra beveik visose svetimos kalbose išreiszkimas kurie tik atkelianja į Suv. Valstijas. Szios svetimos kalbos yra: slaviszka, italiszka, lietuviszka, vokiszka, szvediszka, norvegiszka, lenkiszka boemiszka, rusiszka ir tt.

Ne kiekvienas žodis yra išreiszkiamas atskiriai, bet išsireiszkimai angliskoj mislyj ant instrukcijų popieros. Mokinamų yra namuose mokintiniai per mokintojus patol, pakol jie gali mokintis per susirazinėjimą. Szis mokinimas yra per tam tikrai sutaisytas popieras, ant kurių reikia rasztu duoti aiszkiaus ir teisingus atsakymus ant klausimų.

Szita mokslainė jau yra suorganizavus klesą Wilkes-Barre, Pa. ir trumpame laike pasistengs įsteigti kiekvienam miestelyje szioje apielinkėje. Tokios mokslainės užganėdins visus, kurie tik į ją kreipsis, senus ir jaunuus, mokintis gali nuo žemiausios kliasos skaityt, raszyt ir kalbėti angliskai. Kiekvienas mokintinis yra gerai mokinamas iki gauna gerą pradzią mokslo. Wilkes-Barre mokslainėje yra mokintinių

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu užgarbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siunčiu pinigus į visas dalis svioto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8—9 dienas. Nusiuozciu pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prigulinčias dalis arba pasargas lietuvoje atimu ir padarau paliudyjimus arba aktus ir be jokios turbacijos. Turiu labai čystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaščius nepaniekytų. Su guodone Kazi. Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

nuo 14 iki 50 metų amžiaus, ir yra padarę gerą žingsnį pirmyn.

Szita institucija rekomenduojame per mokintus žmones augsztos vertės.

Neskaityk szito!

Gražiausias ant svioto popier. s dėl rašymo gromatomis su gražiais pasveikinimais dėl tėvelių, giminių, ir pažystamų. Teipogi turiu gromatų nuo merginų į vaikius, o nuo vaikių į merginas su gražiais pasveikinimais. Labai gražios pavinčiavonės ir visokios dainelės, kad skaitant reikia labai juoktis. Vi o turime 12 gatunkų; lietuviszkų, lenkškų ir su gražiai kvietkuotais konvertais tik 25 ct. už tužiną 6 tužinai 1 dol. Šilkiniai abrozėliai 10 ct., šilkinės pavinčiavės su visokiais paveikslais teipgi 10 ct., žodžiu sakant visoki abrozėliai su lietuviszkoms ir lenkiškoms maldelėms nuo 50ct. iki 8 dol. už 100. Visokių ranzančių ir karunkų nuo 35 ct. iki 5 dol. už tužiną. Visokių škaplierių nuo 4 dol. iki 10 dol. už 100. Atidaromi altorėliai nuo 6 dol. iki 9 dol. už 100. Tukstantis nakių ir vieną tik doleris. Linksmos Valandes trys milžiniškos knygos tik už 2 dol. Geriausia lietuviszka trajanka 30 ct. ir 55 ct. už baksuką su prisiuntmu. Reikalauju gerų agentų ir duoda gerą uždarbį, norėdami gaut atsakymą įdėkit už 2 ct. stampą. Šita adresą užraszyk į savo knygas.

John Naunchikas,
37 Franklin st. New Britain, Conn.

Naujausios knygos:

Pasakos iš gyvenimo lietuviszkų Velių bei Velnių, surinktos D-ro J. Basanavičiaus. 470 psl.
Prekė neapdarytos - - - \$2,00
Apdarytos - - - - - \$2,50
Karalius. Apysaka. Dievas ir Karaliai. Evaldo pasaka. 16 psl. 10c
Vaidyla, originaliska novelė. 15c
Eilės Pranciškaus Vaičiūčio (Seku-pasakos). 165 psl. 50c
Gamtos Isorija, pagal Povilą Bert, vertė D ras Bacovičia. Su daugeliu paveikslų. 209 psl. 50c
Kaip žmogus gyvena ant žemės? Parašė S. M. 47 psl. 25 paveik. 10c
Iš mūsų praėites. Parašė Jonas Gražys. 16 psl. 10c
Darbininkų kalendorius 1903 m. 15c
Vorai ir Musės. Prilyginimas prie ponų ir darbininkų. 5c
Varžytinės. Ką jos duoda kapitalistams, darbininkams ir kaip jas reikia panaikinti. 16 psl. 10c
Valdzios pilvas. Parašė J. Gražys. 16 psl. 10c
Paslėpęs vilko nasrus rodo lapės uodegą. 7 psl. 5c
Kalendorius 1904 metams. Su daugeliu paveikslų. 154 psl. 25c
Socializmo ateitis. Apysaka. 40c
Dvi Seserys. Apysaka. 40c
Darbininkų Balsas, No 1, 2, 3, 4, 5. Po - - - - - 15c
Davatkų galvinkos. 15c

Adresuokit:
J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.